

Marcin Wróbel

Ładny – dobry, zły – brzydki?¹

Czas trwania zajęć: 30 minut

Poziom edukacyjny: grupa przedszkolna starszaków / „zerówka” szkolna (5–6-latki)

Cele edukacyjne: Uczestnik po zakończeniu zajęć potrafi świadomie odróżnić to, co dla niego jest ładne i brzydkie, oraz wyjaśnić swoje preferencje w oparciu o przykłady. Rozumie, że ludzie mogą mieć zarówno podobne, jak i różne preferencje. Ponadto umie odseparować walor estetyczny (piękno) od wartości moralnej dzieła (bycia dobrym, dobrego działania). Rozumie, że to, co ładne, ma charakter czasowy (zmienia się i może zbrzydnąć, ale wcale nie musi przestać być dla nas bardzo ważne).

1. **Wprowadzenie** (6 minut)

Zajęcia rozpoczynamy od krótkiej dyskusji z dziećmi o tym, co im się podoba. Punkty wyjścia mogą być oczywiście różne, proponuję odwoływać się do wyposażenia sali przedszkolnej (zabawki, meblowanie, tapety, wystawione prace dzieci). Następnie pytamy dzieci, dlaczego podoba im się to, co wymieniają, i czy wszystkie zgadzają się z tym, że owo coś jest ładne.

[Tym, co chcemy uzyskać w toku dyskusji, jest kilka kryteriów preferencji atrakcyjności dla dzieci oraz wyraźne wskazanie na to, że różnym dzieciom mogą się podobać różne rzeczy].

2. **Ulubione zabawki** (8 minut)

Dzieci zawsze chętnie rozmawiają o swoich ulubionych zabawkach, co bardziej przedsiębiorcze mają je ze sobą w przedszkolu. Pytamy dzieci, czym najbardziej lubią się bawić. Staramy się przywołać lalki, misie i przytulanki, samochody, dinozaury itp. Prosimy kilku ochotników, aby opowiedzieli, jak dokładnie wyglądają ich ulubieńcy (z czego są zrobieni, jakie ubranka noszą). Po zakończeniu prezentacji pytamy słuchaczy, która z prezentowanych zabawek podobała im się najbardziej i dlaczego.

Następnie pytamy prezentujących, co robią, jak ich ulubieniec się pobrudzi, ubranka się niszczą, a sama zabawka się psuje. Chcą od rodziców coś nowego czy raczej proszą o naprawienie? Czy taki zepsuty ulubieniec jest mniej ulubiony? [Próbujemy naprowadzić dzieci na prosty fakt, iż lubienie zabawek wiąże się z ich użytkowaniem, co prowadzi do ich zużycia. Co wtedy?]

¹ Konspekt powstał w ramach projektu „Jestem z Wrocławia, więc myślę” (<https://filozowroclaw.wordpress.com/>) i był konsultowany z grupą nauczycieli pracujących przy projekcie.

W kolejnym minizadaniu pytamy dzieci o ich ulubione przytulanki z przeszłości, kiedy były małe (ewentualnie można zapytać o młodsze rodzeństwo i o to, w jakim stanie są przytulanki brata czy siostry). Chcemy, by dzieci przywołały w pamięci jednego ulubionego misia, być może dziś całego wytarמושonego, obślinionego, bez uszka czy noska, który był najulubieńszą i najważniejszą zabawką, bez której nie mogły spać.

Pokazujemy specjalnie spreparowany obrazek (powinien zawierać pokój dziecięcy, a w nim mnóstwo nowych drogich zabawek jakiegoś dziecka, a wśród nich taki właśnie zabiedzony miś) i pytamy dzieci, czym, ich zdaniem, najchętniej bawi się właściciel pokoju z obrazka.

3. **Ulubieni bohaterowie kreskówek** (8 minut)

W kolejnym punkcie przechodzimy do bohaterów filmów animowanych. Dobrze będzie przygotować sobie zestaw obrazków albo animacji filmowych. Docelowo powinny tam się znajdować pozytywne i negatywne postacie z filmów (najlepiej i najłatwiej chyba będzie przywołać Disneya). Pokazujemy po jednym bohaterze i prosimy dzieci o ocenienie, czy dana postać jest miła i przyjemna, czy niemiła i zła [W bajkach Disneya da się znaleźć prosty klucz, np.: Cruella, Desdemona, kpt. Hook to bohaterowie negatywni; Arielka, Mickey czy Flint to bohaterowie pozytywni. Użyteczne byłoby umieścić kilka niejednoznacznych postaci, które mają albo mylącą aparycję, albo są celowo nieco skrzywione – jak Goofy, Aligator z *Piotrusia Pana*, Hefalump z *Kubusia Puchatka* czy Bestia z *Pięknej i bestii*, oraz ładne a niekoniecznie dobre, jak ostatnio popularna Elsa z *Krainy Lodu* czy Mała Mi z *Muminków*].

Na podsumowanie pytamy dzieci o to, czy rzeczywiście tak jest, że to, co brzydkie, musi być od razu złe, i czy wszystko, co ładne, jest zawsze dobre. W trakcie dyskusji posiłkujemy się w zamyśle wykreowanym przez siebie zestawem bohaterów z bajek i filmów animowanych. Staramy się pokazywać kontrowersyjne postacie, które nie są jednoznaczne.

4. **Zadanie rysunkowe** (8 minut)

W ramach podsumowania wszystkiego, co się wydarzyło na zajęciach, prosimy dzieci o narysowanie obrazka, który problematyzuje temat zajęć. Na przykład prosimy o narysowanie ulubionego bohatera filmowego/zabawki w sytuacji, która powoduje, że jest brudny, ale godny naśladowania. Niech robi coś, przy czym trzeba się ubrudzić, ale daje się rozpoznać jako postać dobra i wartościowa (przykładowe sytuacje: wyciąganie z pożaru, sprzątanie u siebie lub pomaganie w tej czynności komuś innemu, pomaganie komuś na spacerze). W trakcie rysowania krążymy i pomagamy, pytając poszczególne dzieci o to, jaki mają pomysł, jak ich bohater się ubrudził lub ubrudzi (większość dzieci narysuje najpierw „ładnego” bohatera, a dopiero potem go „pobrudzi”, niektórym będzie trzeba o tym przypomnieć).